

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Úroveň kultúrnej inteligencie zamestnancov podnikov na Slovensku
Typ záverečnej práce: Habilitačná práca
Odbor HIK: **Ekonomika a manažment podniku**
Študijný odbor: **Ekonomika a manažment**
Autor: PhDr. Dana Benčíková, PhD.
Oponent: doc. Ing. Viktória Ali Taha, PhD.

1. Aktuálnosť zvolenej témy:	<p>Tému interkultúrnej inteligencie považujem za unikátnu a vysoko aktuálnu. Interkultúrne kompetentná a kultúrne inteligentná pracovná sila, t.j. pracovná sila schopná efektívne fungovať v rôznych kultúrnych kontextoch, je pre organizácie v súčasnom globalizovanom, komplexnom a dynamicky sa meniacom podnikateľskom prostredí kľúčová. Podľa niektorých autorov je kultúrna inteligencia (CQ) dokonca rovnako dôležitá ako IQ alebo emocionálna inteligencia (EQ). Okrem toho, že pomáha rozvíjať hlboké pochopenie pracovných štýlov v iných kultúrach, umožňuje vyššiu toleranciu, porozumenie a vzájomnú dôveru na kultúrne diverzitných pracoviskách.</p> <p>Prekvapujúco, aj počas pandémie ochorenia COVID-19 (kedy v dôsledku protipandemických opatrení a obmedzenia pohybu osôb došlo k rapidnému poklesu interkultúrnych interakcií) sa význam kultúrnej inteligencie zvyšuje. Pandémia transformovala postupy, formy a spôsoby vykonávania práce v organizáciách - práca sa často vykonáva v globálne rozptýlenom prostredí prostredníctvom IT a virtuálnej komunikácie. Niektorí autori sa domnievajú, že v globálnom kontexte virtuálnej práce a virtuálnych tímov zohráva kultúrna inteligencia, významnú úlohu pri odstraňovaní negatívneho vplyvu jazykových a komunikačných bariér.</p>
2. Vhodnosť zvolených metód:	<p>Práca je vhodne štruktúrovaná. Autorka smeruje k záverečným argumentom svojej práce premyslene a opiera sa o kvalitne vypracovanú operacionalizáciu a teoretickú základňu.</p> <p>Práca je tematicky rozdelená do troch hlavných kapitol. Prvá kapitola "Teoretické východiská skúmanej problematiky" obsahuje prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky, ktorý je na kvalitatívne vysokej úrovni, ponúka podrobné spracovanie aktuálneho okruhu špecifických tém a komplexne odráža celkový pohľad autorky na riešený vedecký problém.</p>

	<p>Druhá kapitola "Meranie úrovne kultúrnej inteligencie zamestnancov podnikov na Slovensku" je štruktúrovaná do dvoch podkapitol, vnútorne rozčlenených na viacero podkapitol nižšej úrovne. Obsahuje východiská a prezentáciu výsledkov realizovaného výskumu. Vybrané metódy, metodiky a procedúry sú zvolené správne, podriadené cieľu dizertačnej práce a obsahovo relevantné pre riešenie stanovených cieľov a hypotéz. Z hľadiska zámerov a pri realizácii originálneho výskumu autorka použila adekvátne metódy vedeckého skúmania. Využitím štatistických metód habilitantka preukázala svoju schopnosť správne aplikovať metódy vedeckého výskumu pri analýze výskumných problémov. Tretia kapitola "Návrh implementácie interkultúrneho tréningu v podnikoch na Slovensku" obsahuje vytvorený algoritmus rozvoja interkultúrne kompetentného podniku, profily interkultúrne kompetentného zamestnanca a návrh štruktúry interkultúrneho tréningu v členení na rozvoj kognitívnej, afektívnej a behaviorálnej zložky interkultúrnej kompetencie.</p> <p>K samotnej práci mám dve menšie výhrady. Za prvý nedostatok práce považujem jej veľký rozsah (235 strán), hoci treba podotknúť, že v práci sa nenachádzajú redundantné alebo s témou nesúvisiace informácie a témy. Druhým nedostatkom je pomerne malá výskumná vzorka, čo je ale ospravedlniteľné vzhľadom na pandemickú situáciu a limitovaný počet podnikov s kultúrne rozmanitou pracovnou silou.</p>
<p>3. Prínosy habilitačnej práce:</p>	<p>Na predloženej habilitačnej práci je vidieť vyzretosť, fundovanosť a niekoľkoročnú intenzívnu prácu autorky na danej téme. Práca je logicky štruktúrovaná a prehľadná.</p> <p>Habilitantka realizovala v našich podmienkach originálny výskum zameraný na skúmanie úrovne kultúrnej inteligencie ako relatívne nového fenoménu, čo považujem za hlavnú pridanú hodnotu habilitačnej práce. Výsledky realizovaného výskumu autorka konfrontuje s inými výskumami, vysvetľuje rozdiely v zisteniach medzi svojou prácou a prácami iných autorov. Celkový vedecký rukopis autorky hodnotím veľmi pozitívne a závery realizovaného výskumu považujem za vierohodné.</p> <p>Súhlasím s tvrdením habilitantky, že jedným z hlavných prínosov práce je syntéza poznatkov o danej problematike. Je na škodu, že tejto téme je v domácich akademických kruhoch venovaná neporovnateľne menšia pozornosť ako v zahraničí. Autorka využila veľké množstvo zahraničných bibliografických zdrojov; domáce zdroje sú využité len v minimálnej miere (čo je nepochybne spôsobené nedostatkom domácej literatúry venovanej danej problematike). O originalnosti diela svedčí aj výstup kontroly originality a nízky percentuálny podiel textu, ktorý má prekryv s indexom prác korpusu CRZP (2,52 %).</p> <p>Za jeden z najvýznamnejších prínosov práce považujem</p>

	<p>autorkou vytvorený nástroj na meranie úrovne kultúrnej inteligencie v pracovnom prostredí. Oceňujem vysoko profesionálny prístup k tvorbe nástroja/dotazníka na meranie kultúrnej inteligencie (CQ); autorka realizovala viacero pilotných výskumov, vďaka ktorým bolo možné odhaliť a následne eliminovať nedostatky pôvodných nástrojov/dotazníkov (napr. bipolaritu či prediktabilitu odpovedí), ktoré znižovali ich validitu a reliabilitu.</p> <p>Významným prínosom práce je vytvorený algoritmus rozvoja interkultúrne kompetentného podniku (resp. algoritmus rozvoja interkultúrne kompetentného zamestnanca), ako aj návrh (štruktúry) interkultúrneho tréningu - v členení na tri zložky interkultúrne kompetencie.</p>
<p>4. Zhodnotenie publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitanta</p>	<p>Publikačná činnosť habilitantky je na dobrej úrovni. V portfóliu autorky sa nachádza napr. domáca vedecká monografia, vysokoškolská učebnica, vedecké práce v zahraničných a domácich karentovaných časopisoch ako aj viacero domácich a zahraničných vedeckých štúdií v časopisoch registrovaných v databázach Web of Science a Scopus. Publikačná činnosť autorky je orientovaná aj na problematiku interkultúrnej komunikácie a konceptov s ňou súvisiacich, ako napr. kultúrna inteligencia, interkultúrna kompetencia (kompetentnosť) a interkultúrne vzdelávanie, čo dokazuje erudovanosť autorky v problematike, ktorej sa v rámci habilitačnej práce venovala.</p> <p>V rámci pedagogickej činnosti sa habilitantka orientuje, okrem iného, na oblasť interkultúrnej komunikácie a interkultúrnych vzťahov, konkrétne vedením seminárov z predmetov: Communication Across Cultures (v súčasnosti) a Intercultural Communication a Intercultural Relations in Tourism Practice (v predošlých akad. rokoch). Navyše, všetky tri spomínané predmety habilitantka zaviedla ako nové jednotky študijného programu, čo podčiarkuje jej hlboký záujem o "interkultúrnu" tematiku a schopnosť koncepčne a obsahovo zostaviť semináre z novozavádzaných predmetov (čo, hlavne pri nedostatku resp. absencii domácej odbornej literatúry, nie je jednoduché).</p>
<p>5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:</p>	<p>1) Vaše dávnejšie výskumy (v rámci realizovaných projektov VEGA) poukázali na to, že len veľmi málo podnikov na Slovensku realizuje interkultúrny tréning, ktorý by bol zameraný na rozvoj všetkých troch oblastí interkultúrnej kompetencie (kognitívnej, afektívnej a behaviorálnej). Máte zmapované, či sa situácia v posledných rokoch nejako zmenila resp. zlepšila?</p> <p>2) Je zrejme (podložené aj Vaším konštatovaním na s. 93), že je zložitá nájsť vhodný nástroj merania kultúrnej inteligencie. V čom vidíte hlavné výhody a prípadné nedostatky Vami vytvoreného nástroja merania CQ?</p> <p>3) Za prekvapujúce považujem zistenie, že muži dosahovali vyššie hodnoty afektívnej CQ ako ženy (ktoré sú prirodzene</p>

	emotívnejšie a empatickejšie)? Čím si vysvetľujete tento zaujímavý výsledok?
6. Záverečné odporúčanie k návrhu udelenia vedecko-pedagogického titulu:	Na základe predloženej habilitačnej práce, zhodnotenia publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitantky odporúčam udelenie vedecko-pedagogického titulu docent PhDr. Dane Benčíkovej, PhD. v odbore habilitačného a inauguračného konania Ekonomika a manažment podniku v študijnom odbore Ekonomía a manažment.

V Prešove, dňa 2.11.2021

.....

Podpis